

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1TdoV/12/2022
Identifikačné číslo spisu: 9520100090
Dátum vydania rozhodnutia: 10.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:9520100090.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera, JUDr. Martina Bargela, JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. v trestnej veci obvineného C. L. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 10. októbra 2023 v Bratislave, o dovolaní obvineného C. L. proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2021, sp. zn. 4 To 14/2020, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného C. L. odmieta.

Odôvodnenie

I.
Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „Špecializovaný trestný súd“) z 20. októbra 2020, sp. zn. 2T/14/2020, bol obvinený C. L. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona, na skutkovom základe, že

po tom, ako mu v novembri 2019 jeho vtedajšia manželka Mgr. M. L. A., nar. X. E. XXXX oznámila, že ho už neľúbi a mieni sa s ním rozviesť, obžalovaný sa rozhodol, že ju donúti k zmene tohto jej rozhodnutia, aby zostala s ním aj naďalej žiť v spoločnej domácnosti a to tým, že ju zapojí do účasti na vražde inej osoby, v dôsledku čoho obžalovaný dňa 13. novembra 2019 v čase o 13.04 hod. vlákal A. K., nar. XX. U. XXXX, do svojho motorového vozidla zn. Mercedes Benz E220, ev. č. D.-XXXDU pod zámienkou ponuky na brigádu v bydlisku obžalovaného, ale namiesto toho obžalovaný priviezol A. K. k Domu smútku vo Š., kde ho v čase medzi 13.13 hod. až 13.35 hod. zabil tak, že po opakovaných úderoch tupým predmetom, príp. päťou do tváre A. K. mu následne skladacím nožom s dĺžkou čepele viac ako 7 cm spôsobil päť bodnorezných rán v hrudníku, v dôsledku čoho došlo k krvácaniu do pohrudnicových dutín, do osrdcovníkového vaku aj navonok, s následným zlyhaním srdcovo-cievneho a

dýchacieho systému kvôli poraneniu srdca a ľavých pľúc, čo spôsobilo smrť A. K., ktorého telo obžalovaný ihneď vložil do patologického vaku určeného na prenos mŕtvych tiel a umiestnil ho do chladiaceho zariadenia v Dome smútku vo Š. a v ten istý deň podvečer toto telo zabalené v patologickom vaku naložil do kufra svojho motorového vozidla zn. Mercedes Benz E220 a previezol ho z domu smútku do miesta svojho bydliska, k rodinnému domu č. XXX v Š., ktorý je vo výlučnom vlastníctve jeho manželky, tu mŕtve telo vybral z kufra auta a previezol ho na ručnom vozíku cez dvor do záhrady za rodinným domom, kde telo zložil v tzv. strednej stodole a manželke po príchode domov oznámil: „V strednej stodole máš mŕtvolu!“ a vyzval ju, aby mu pomohla zbaviť sa tela A. K. tým, že bude viesť motorové vozidlo, následne v ten istý deň v čase cca o 21.15 hod. obžalovaný telo v patologickom vaku naložil späť do kufra motorového vozidla a za pomoci svojej manželky, ktorá zo strachu pred obžalovaným viedla vozidlo, previezol toto telo za obec Š. v smere na obec M., kde na cestnom odpočívadle obžalovaný vybral z kufra vozidla vak s telom a odtiahol ho do blízkeho potoka G., kde telo z vaku vybral a nechal ho v potoku, pričom v presne nezistenom čase a mieste obžalovaný zámerne namočil do krvi A. K. oblečenie, ktoré obvykle používala manželka obžalovaného (pracovné nohavice a bundu), ktoré následne vložil do igelitového vreca a odviezol do Domu smútku v obci T., kde tieto zakrvavené veci schoval v priestore pod stropom v snahe zabezpečiť si inkriminujúci materiál voči svojej manželke.

Za to mu prvostupňový súd podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona, v spojení s § 37 písm. a), písm. g) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 23 rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 61 ods. 2 Trestného zákona, v spojení s § 37 písm. a), písm. g) Trestného zákona, § 38 ods. 4 Trestného zákona, prvostupňový súd obvinenému uložil aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 5 rokov.

Podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona obvinenému uložil aj ochranné opatrenie, a to zhabanie vecí - zaisteného skladacieho noža s čiernym obalom.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému uložil ochranný dohľad vo výmere 3 roky.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného zákona prvostupňový súd obvinenému uložil povinnosť nahradiť škodu poškodeným C. K. a G. K., a to oboj spoločne a nerozdielne škodu vo výške 892,37 eur, poškodenému C. K. škodu vo výške 13.000,- eur a poškodenej G. K. škodu vo výške 13.000,- eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) rozhodujúc o odvolaní obvineného C. L. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu rozsudkom z 27. apríla 2021, sp. zn. 4 To 14/2020, podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku zrušil rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 20. októbra 2020, sp. zn. 2T/14/2020, vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému podľa § 144 ods. 1, § 37 písm. a), písm. g), § 38 ods. 4 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 23 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. V ostatných výrokoch (o vine, ochranných opatreniach a náhrade škody) ostal rozsudok Špecializovaného trestného súdu nedotknutý.

II.

D o v o l a n i e
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku najvyššieho súdu podal obvinený C. L. dovolanie prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanovenej obhajkyne, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g), písm. h),

písm. i) Trestného poriadku.

Podané dovolanie odôvodnil tým, že konajúce súdy v predmetnej veci hodnotili skutkový stav tendenčne, pričom vykonaným dokazovaním sa nepodarilo preukázať, že obvinený konal s vopred uváženou pohnútkou. Existenciu vopred uváženej pohnútky súdy podľa jeho názoru ustálili s poukazom na skutočnosti, z ktorých k takémuto záveru nebolo možné dospieť, a to že (i) pred a po čine mal nevysvetliteľne navštevovať svoje pracoviská, (ii) vražda musela byť zrealizovaná bezprostredne po vystúpení z auta, nakoľko na mieste činu sa preukázateľne zdržal iba 22 minút a (iii) mal pri sebe nôž, ktorý použil pri vražde. Obvinený v nadväznosti na to uviedol, že: (ad i) premiestňovanie medzi pracoviskami bolo súčasťou jeho bežnej pracovnej rutiny, (ad ii) ide o vlastnú úvahu súdu bez kontextu s dejovým priebehom, ktorý nebol spätne rekonštruovaný, pričom súd nevysvetlil, aký vplyv na posúdenie subjektívnej stránky jeho konania mal čas, v rozpätí ktorého sa vražda odohrala a (ad iii) nôž, ktorý použil pri vražde, svojimi vlastnosťami - dĺžkou čepele svedčí skôr o opaku, než o vopred premyslenej vražde, keďže je to nástroj nevhodný až nespôsobilý k usmrteniu človeka. Podotkol, že záverom o plánovanej vražde odporujú aj záznamy zabezpečené z kamier, ktoré sám inštaloval, pričom nedáva zmysel, aby si po celú dobu, keď podľa súdu mal ísť vraždiť, všetko nahrával, t. j. celú cestu, seba, poškodeného aj svoju manželku. Uvedeným aspektom sa však konajúce súdy nezaoberali.

Podľa obvineného je nemožné určiť, či zámer pripútať k sebe manželku spáchaním vraždy a jej zainteresovaním na nej, mu skrsol v hlave pred jej spáchaním alebo až potom. Z toho, ako po čine zmätkoval - prevážal mŕtvolu z miesta na miesto, všetko natáčal na kameru a pod., možno usudzovať skôr jeho následný nápad využiť situáciu. Pokiaľ by sa vražda po objektívnej stránke odohrala tak, ako je uvedená v odôvodnení rozsudku, a to že obvinený, rozhodnutý niekoho zabiť, si bez zjavného dôvodu vybral práve poškodeného (manželke vraj povedal, že to mohol byť aj iný bezdomovec alebo jej matka), toho naložil do svojho auta, milo sa s ním celou cestou zhováral, potom sa naňho vrhol, zabil ho a hľadal miesto, kde by sa zbavil tela, muselo by ísť o iracionálny motív a nie o správanie sa obvineného potvrdzujúce záver o vopred pripravovanej úkladnej vražde, pretože obdobne ako u sériového vraha, absentovala by v jeho konaní racionálna zložka, ktorej prítomnosť je podmienkou uváženej pohnútky. Iba emocionálne rozhodnutie preto podľa obvineného nestačí. Uvedenému nasvedčuje aj posudok znalca MUDr. Ivana Andrého, PhD. z odvetvia psychiatrie, ktorý vyšetril duševný stav obvineného a motív spáchania tohto trestného činu uňho nezistil.

Za problematický považuje obvinený aj samotný pojem „vopred uvážená pohnútka“, keďže pohnútka predchádza vedomému uvažovaniu, resp. je popudom, ktorý vedie myseľ k spáchaniu skutku a uvažovať o pohnútke možno až následne, po jej vzniku. Vykladať tento pojem pomocou možnej dĺžky časových úsekov pred samotnou realizáciou činu problém nerieši. Vopred uvážená pohnútka je podľa obvineného len pseudonymom klasickej kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu vraždy, uvedenej napr. v § 219 ods. 2 Trestného zákona Českej republiky alebo formulovanej v slovenskom Trestnom zákone do roku 2009. Obdobne zrejme uvažoval aj súd, keď ako klasický príklad úkladnej vraždy uviedol žiarlivosť, ktorú považuje za motív konania obvineného: „Vopred uvážená pohnútka sa spravidla vyznačuje plánovaním a ďalšou prípravou realizácie zámeru. Klasickým príkladom úkladnej vraždy je vražda na objednávku, ale môže to byť aj vražda zo žiarlivosti a iného motívu“ (str. 25 rozsudku odvolacieho súdu) a keď vyslovil názor, že žiarlivosť možno nepochybne zaradiť do zoznamu obzvlášť zavrhnutiahodných pohnútok (str. 28 rozsudku odvolacieho súdu).

Použitie trestnej sadzby podľa § 144 Trestného zákona, odôvodnené motívom konania obvineného ako klasického príkladu úkladnej vraždy zo žiarlivosti, odporuje podľa jeho názoru všeobecne zaužívanému ponímaniu žiarlivosti ako motívu vraždy. Ten je totiž podľa českého a pôvodne aj slovenského Trestného zákona považovaný za okolnosť znižujúcu mieru zavinenia.

K tvrdeniu konajúcich súdov, že žiarlivosť je nutné považovať za obzvlášť zavrhnutiahodnú pohnútku, za okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 219 ods. 2 písm. h) Trestného zákona Českej republiky, je podľa obvineného potrebné považovať aj spáchanie činu z inej zvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky. Aj keď za okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby podľa §

219 ods. 2 písm. h) Trestného zákona Českej republiky je okrem iného potrebné považovať spáchanie činu z inej zvlášť zavrhnutiahodnej pohnútky, komentár k tomuto ustanoveniu uvádza, že takýto charakter nemožno pričítať pohnútkam, ktoré majú podklad v prirodzených citoch človeka, akými sú napríklad žiarlivosť, stav okamžitého afektu, dlhodobá stresová situácia či napätie v medziľudských vzťahoch. Uvedené je pritom podľa obvineného v príkrom rozpore s odôvodnením rozsudku odvolacieho súdu (str. 28), podľa ktorého „motív obžalovaného (žiarlivosť) možno nepochybne zaradiť do zoznamu obzvlášť zavrhnutiahodných pohnútok“, čo má zrejme nahradiť absenciu znakov skutkovej podstaty trestného činu úkladnej vraždy, nakoľko súd výslovne priznal, že konaním obžalovaného nebol naplnený žiaden osobitný kvalifikačný znak, ktorý by bol dôvodom na prísnejšiu právnu kvalifikáciu. Nakoľko vo veci konajúce súdy podľa obvineného pochybili pri hodnotení tak rozhodujúceho znaku pre právnu kvalifikáciu jeho konania, je podľa jeho názoru nevyhnutné predmetný trestný čin prekvalifikovať na trestný čin vraždy podľa § 145 Trestného zákona.

Pokiaľ konajúce súdy považovali motív konania obvineného pri vykonaní vraždy za jednoznačný, ako konanie z obavy, že sa s ním manželka rozvedie a ako snahu za každú cenu tomu zabrániť (str. 25 rozsudku odvolacieho súdu), fakticky mu tým priznal poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. e) Trestného zákona, a to že trestný čin spáchal pod tlakom závislosti na svojej manželke a rodine a poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. h) Trestného zákona, teda že trestný čin spáchal pod vplyvom ťaživých osobných a rodinných pomerov, ktoré si sám nespôsobil. Súd však z týchto fakticky poľahčujúcich okolností urobil znaky základnej skutkovej podstaty trestného činu úkladnej vraždy v jeho neprospech.

Na motíve, ktorý vylučuje možnosť použitia vyššej trestnej sadzby, podľa obvineného nič nemení ani morbidnosť jeho konania, pričom s ohľadom na jeho povolanie od neho nemožno očakávať delikátnejšie riešenie psychickej traumy z rozpadu manželstva.

Z uvedených dôvodov obvinený navrhol, aby najvyšší súd vyslovil porušenie zákona, zrušil napadnutý rozsudok a prípadne aj jemu predchádzajúci rozsudok prvostupňového súdu a vec vrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Vlastným písomným podaním rozšíril obvinený C. L. okruh uplatnených dovolacích dôvodov aj o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, ktorý mal byť podľa jeho názoru naplnený tým, že v predmetnej veci bol odsúdený najmä na základe znaleckého posudku z odvetvia súdneho lekárstva, ktorý vypracovali znalci MUDr. Anton Gavel a MUDr. Lukáš Hamerlík. Počas prevádzkovania svojho pohrebníctva sa obvinený často dostával do konfliktu nielen s prv menovaným znalcom, ale aj s celým pracoviskom, na ktorom títo znalci pracovali, čo majú preukazovať obvineným predložené zápisnice o doplnení trestného oznámenia z 3. septembra 2014 v konaní vedenom na Národnej kriminálnej agentúre pod ČVS: PPZ-NKA-PKJ4-OPC-107-005/2014 a o výsluchu svedka zo 16. októbra 2014 v konaní vedenom na Národnej kriminálnej agentúre pod ČVS: PPZ-765/NKA-PK-VY-2014. Na uvedenom nič nemení, že znalec MUDr. Anton Gavel sa v priebehu konania k návrhu na vylúčenie z konania vyjadril, že voči obvinenému necíti nijakú zaujatosť a posudok vypracuje podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia, pretože podľa obvineného sa na vypracovaní dotknutého posudku z objektívnych príčin nemal vôbec podieľať. Tento znalecký posudok zároveň vykazuje znaky nezrovnalostí, keď znalci: (i) na jednej strane spochybňujú možnosť zápasu medzi poškodeným a obžalovaným, no zranenia na tele poškodeného odôvodňujú prípadným zápasom pred vznikom bodnorených poranení, (ii) opisujú povrchovo zoderaté kolená poškodeného, no nevyjadrujú sa k spôsobu ich vzniku, (iii) uvádzajú, že hĺbka bodnorených kanálov dosahovala 10 až 12 cm, no dĺžka čepele zraňujúceho predmetu mala len 7 cm a keď uvádzajú, že (iv) poškodeného nožom udieral takou silou, že pretlačil jeho hrudníkovú stenu až o 5 cm, avšak na jeho hrudníku neboli zistené žiadne krvné podliatiny, ktoré vznikli od takýchto úderov. Ak by súd tieto rozpory neprehliadol, bola by podľa jeho názoru na zváženie jeho výpoveď, v ktorej uviedol, že poškodený si zodral kolená, keď kľučal rozkročmo nad ním a škrtil ho, čím mu retiazkou hodiniek spôsobil škrabance na krku.

Vyššie uvedeným vlastným písomným podaním obvinený rozšíril podané dovolanie aj o dovolací dôvod

podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku spočívajúci v tom, že k zásadnému porušeniu práva na obhajobu došlo tým, že v dôsledku nejasne formulovanej obžaloby nemal vedomosť, aké jeho konanie bolo podkladom pre určenie právnej kvalifikácie, za ktorú bol odsúdený. Nakoľko nič z jeho konania nenاسvedčovalo tomu, že by sa pripravoval na zločin, pričom z obžaloby nebolo zrejmé, v čom spočívala jeho vopred uvážená pohnútka, pred súdom sa nemohol adekvátne obhajovať.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ani poškodený C. K. sa k dovolaniu obvineného do dňa konania neverejného zasadnutia nevyjadrili. Poškodená G. K. zomrela 15. novembra 2020.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Pokiaľ ide o východiská, s ktorými najvyšší súd pristupuje k posudzovaniu jednotlivých dovolaní, tak jeho viazanosť dôvodmi podaného dovolania v zmysle § 374 ods. 1, ods. 2 a § 385 ods. 1 Trestného poriadku sa netýka formálno-právneho uplatnenia niektorého (či viacerých) dovolacích dôvodov vymedzených v § 371 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku, ale vecných chýb, ktoré dovolateľ vo svojom podaní namieta [rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 120/2012]. Oprávnená osoba teda musí v dovolaní špecifikovať, ktorú časť rozhodnutia napáda (či spochybňuje zákonnosť rozhodnutia ako celku, alebo len niektorý/é z jeho výrokov a prípadne aj konanie, ktoré predchádza tomu zodpovedajúcej časti) a v nadväznosti na to uviesť konkrétne chyby, ktoré majú nezákonnosť dotknutej časti rozhodnutia zakladať. To znamená, že zodpovednosť za kvalitu podaného dovolania znáša sám dovolateľ, keďže iba ten určuje rozsah a hĺbku posudzovania veci dovolacím súdom. Najvyšší súd inými slovami nemôže na seba prebrať vlastnú aktivitu dovolateľa a iniciatívne zisťovať chyby v napadnutom rozhodnutí alebo aj v jemu predchádzajúcom konaní, ktoré by zodpovedali niektorému z prípustných dovolacích dôvodov.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Tento dovolací dôvod pripúšťa dve navzájom sa nevylučujúce alternatívy námietok; prvá dovolateľovi umožňuje vyjadrovať nesúhlas s právnou kvalifikáciou skutku a druhá s nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia. Intenzita namietaného pochybenia zároveň musí zásadne ovplyvňovať

postavenie obvineného (ide o podmienku vyjadrenú v § 371 ods. 5 Trestného poriadku). Nielen z uvedeného, ale aj priamo z dikcie vety za bodkočiarkou § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku pritom vyplýva, že prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu (ani iného dovolacieho dôvodu uvedeného v prvom odseku § 371 Trestného poriadku) nemožno účinne uplatňovať námietky, ktorých cieľom je revízia nižšími súdmi ustálených skutkových zistení. Námietky tohto typu - skutkové, je v dovolacom konaní oprávnený uplatňovať iba minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku. Ak teda najvyšší súd koná na základe dovolania obvineného či generálneho prokurátora, prípade osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza aplikáciou hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu bližšie pozri rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 57/2007-II., 47/2014-II.). Dovolací súd je, inými slovami (až na jednu výnimku), viazaný skutkovým stavom uvedeným vo výrokovej časti rozhodnutia, pričom ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlads právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku (rozhodnutie najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 14/2015-III.).

K obvineným namietanému nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku ako trestného činu úkladnej vraždy sa žiada uviesť nasledovné:

Trestného činu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto iného úmyselne usmrtí s vopred uváženou pohnútkou.

Trestného činu vraždy podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto iného úmyselne usmrtí.

Z porovnania skutkových podstát oboch uvedených trestných činov vyplýva, že ich rozlišujúcim faktorom je (iba) miera úmyselného spôsobenia následku - pri trestnom čine úkladnej vraždy k úmyslu pristupuje vopred uvážená pohnútkou (k tomu pozri aj stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 1/2017). O vopred uváženu pohnútku ide v tom prípade, ak rozhodnutie usmrtiť iného (pojatie takéhoto úmyslu) bolo výsledkom aspoň sčasti rozumovej činnosti páchatel'a, resp. ak nešlo o spontánnu reakciu v citovom pohnutí mysle. Teda kým pri úkladnej vražde zamýšľanému konaniu predchádza zváženie jeho podstatných okolností, pri vražde ide o vopred nepremyslenú reakciu na určitý podnet, resp. objektívne daný stav.

Vopred uvážená pohnútkou je pritom súčasťou subjektívnej stránky, ktorá predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré je jeho obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke pod č. 3/2011). V rámci dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku teda najvyšší súd posudzuje správnosť právnej kvalifikácie subjektívnej stránky vrátane existencie znaku vopred uváženej pohnútky výlučne podľa znenia skutku obsiahnutého vo výrokovej časti dotknutého rozhodnutia.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného možno uzavrieť, že obvinený sa predmetného skutku dopustil s vopred uváženou pohnútkou, nakoľko v základných rysoch premyslel jeho spáchanie, čo je zrejme zo skutkových zistení formulovaných v skutkovej vete rozsudku, podľa ktorých svoj zámer usmrtiť iného sformuloval s časovým odstupom po tom, ako mu jeho vtedajšia manželka oznámila, že sa s ním chce rozviesť, pričom vražda, do ktorej ju cielene a nedobrovoľne zapojil, mala byť prostriedkom, ako si ju chcel udržať za každú cenu. Miera bizarnosti celého plánu pritom na závere o vopred uváženej pohnútku nič nemení, nakoľko išlo o obvineným premyslený spôsob konania s jasným cieľom, čomu zodpovedajú aj ďalšie skutkové zistenia vyplývajúce z postupnosti jeho konania, keď poškodeného dopravil na miesto

činu pod zámienkou ponuky brigády, bodnorené zranenia nezlučiteľné so životom mu spôsobil až potom, ako ho omráčil, jeho telo bezprostredne po usmrtení vložil do patologického vaku a neskôr previezol do miesta bydliska svojej vtedajšej manželky, ktorú fyzicky zapojil do likvidácie tela a jej oblečenie, ktoré vzápätí schoval, zámerne namočil do krvi poškodeného, aby voči nej vytvoril usvedčujúci materiál.

Popísaný skutok bol posudzovaný v súlade s § 2 ods. 1 Trestného zákona, t. j. podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný, pričom od spáchania činu nedošlo k nadobudnutiu účinnosti zákona, ktorý by bol pre páchatel'a priaznivejší. Navyše, z obsahu podaného dovolania je zrejmé, že obvinený si zjavne zamieňa slovenskú a českú právnu úpravu a jej znenie v uvádzanom čase, keďže v slovenskom Trestnom zákone bola úkladná vražda oddelená od vraždy prijatím Trestného zákona č. 300/2005 Z. z., s účinnosťou od 1. januára 2006, pričom v Českej republike k tomu došlo prijatím nového Trestného zákonníka č. 40/2009 Sb., s účinnosťou od 1. januára 2010. S poukazom na čas spáchania skutku preto najvyšší súd nepovažuje za potrebné rozoberať v súvislosti s touto dovolacou námietkou obvineného právnu úpravu trestného činu vraždy podľa Trestného zákona č. 140/1961 Zb., účinnú do 1. januára 2006 alebo českú právnu úpravu trestného činu vraždy.

Dovolací súd taktiež nepovažuje za správne obvineným uvádzané stotožňovanie vopred uváženej pohnútky s obzvlášť zavrhnutiahodnou pohnútkou, nakoľko prvý pojem súvisí s mierou racionalizácie konania páchatel'a a je súčasťou právno-kvalifikačného posúdenia skutku a druhý pojem tvorí jednu z príťažujúcich okolností [§ 37 písm. a) Trestného zákona], pričom vyjadruje mieru zvrhlosti, resp. morálneho úpadku. Uvedené pojmy sa teda významovo neprekrývajú.

Absenciu vopred uváženej pohnútky obvinený namietol aj spochybňovaním rozsahu vykonaného dokazovania a odlišným hodnotením dôkaznej situácie. V prípade takejto argumentácie však zjavne nejde o hmotnoprávnu polemiku s právnou kvalifikáciou skutku, ale o zrejmú snahu revidovať skutkové zistenia ustálené súdmi nižších stupňov, čo obvinenému neumožňuje žiaden z jemu dostupných dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ide pritom o námietky týkajúce sa nevykonania rekonštrukcie, nevhodnosti použitia v skutku opísaného noža ako vražedného nástroja, nezmyselnosti vyhotovenia vlastných usvedčujúcich nahrávok a hodnotenia správania sa obvineného po smrti poškodeného, z ktorého má vyplývať absencia vopred uváženej pohnútky, resp. nápad využiť vzniknutú situáciu na pripútanie si vtedajšej manželky až po usmrtení poškodeného.

Dovolacia námietka, ktorou sa obvinený domáha priznania poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. e) a h) Trestného zákona je z pohľadu dovolacieho súdu rovnako irelevantná, keďže otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento konaná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 18/2015).

Argumentácia, ktorou obvinený sám rozšíril okruh dovolacích námietok uplatnených prostredníctvom svojej obhajkyne po formálnej stránke nespĺňa zákonom požadovaný parameter, aby sa ňou dovolací súd meritorne zaoberal (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), rešpektujúc však znenie nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 21. januára 2010, sp. zn. IV. ÚS 305/2009, dovolací súd pri svojom rozhodovaní prihliadol aj na námietky zahrnuté vo vlastnom písomnom podaní obvineného.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Zásadnému porušeniu obhajovacích práv v zmysle tohto dovolacieho dôvodu zodpovedá nielen porušenie ustanovenia o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ale aj iné nepriaznivé zásahy do obhajovacích práv obvineného, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu možno označiť za zásadné - majúce podstatný vplyv na výsledok konania. Súčasťou práva na obhajobu je aj právo obvineného vedieť, za aký skutok a trestný čin (v zmysle právnej kvalifikácie) je stíhaný, keďže ide o

nevynutý predpoklad účinného uplatňovania jednotlivých obhajovacích práv.

Obvinený v tejto súvislosti namieta, že v dôsledku nejasne formulovanej obžaloby nedokázal identifikovať, v čom mala spočívať jeho vopred uvážená pohnútka. Uvedená dovolacia námietka však neobstojí, nakoľko zo znenia skutku uvedeného v obžalobnom návrhu, ktorého totožnosť napriek zanedbateľným úpravám ostala zachovaná (čo napokon ani samotný obvinený nespochybňuje) vyplýva aj existencia znaku vopred uváženej pohnútky, a to v znení vyjadrenom v predchádzajúcej časti tohto uznesenia. Navyše, aj z odôvodnenia obžaloby (str. 20) je zrejmé, z akých skutkových zistení prokurátor vyvodil naplnenie dotknutého kvalifikačného znaku.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku napĺňa konanie alebo rozhodovanie vo veci orgánom činným v trestnom konaní (pod ktorým treba rozumieť prokurátora alebo policajta podľa prvej vety § 10 ods. 1 Trestného poriadku), sudcom alebo prísediacom, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Znalca možno z konania vylúčiť pre niektorý z dôvodov uvedených v § 11 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a o prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Námietka zaujatosti znalca však nespadá pod výpočet subjektov vymedzených v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, na základe čoho tento dovolací dôvod nemôže naplniť ani hypoteticky. Na strane druhej, ak vo veci podal znalecký posudok alebo vypovedal znalec, ktorý mal byť vylúčený, takáto okolnosť môže za splnenia ďalších podmienok napĺňať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Jednou z podmienok úspešného uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je aj porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedajúce porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V zmysle judikovanej praxe nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkazoch, ktoré získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (rozhodnutie uverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I.).

S poukazom na odôvodnenia oboch napadnutých rozhodnutí však možno dospieť k záveru, že znalecký posudok z odvetvia súdneho lekárstva, vypracovaný znalcami MUDr. Lukášom Hamerlíkom a MUDr. Antonom Gavelom, nepredstavuje v predmetnej veci tzv. kľúčový dôkaz. Ak teda námietky spojené s otázkou zákonnosti, resp. použiteľnosti predmetného dôkazu nie sú v žiadnom prípade spôsobilé viesť k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, najvyšší súd nepovažuje za potrebné sa nimi podrobnejšie zaoberať.

Na ozrejmienie prístupu dovolacieho súdu k tejto námietke je však potrebné uviesť, že obvinený sám potvrdil, že spôsobil poškodenému smrť, tvrdil však, že išlo o sebaobranu, čomu konajúce súdy neuverili, a to nielen s ohľadom na zistenia vyplývajúce z namietaného znaleckého posudku, ale aj na iné skutočnosti, a to časový sled udalostí vyplývajúci zo záberov z videokamery umiestnenej v interiéri vozidla obvineného, absenciu poranení obvineného pri jeho telesnej prehliadke, absenciu biologických stôp obvineného na hodinkách poškodeného podľa záverov znaleckého posudku z odvetvia kriminalistickej biológie a kriminalistickej genetickej analýzy, fyzickú prevahu obvineného nad poškodeným, praktizovanie tréningov boxu a absolvovanie kurzov sebaobrany obvineným, zmenu v spôsobe obhajoby obvineného i to, že poškodeného nebodol raz, ale až päťkrát (k tomu bližšie pozri str. 19 až 20 rozsudku Špecializovaného trestného súdu). Skutkové zistenia a závery týkajúce sa existencie vopred uváženej pohnútky (k tomu pozri najmä str. 27 rozsudku Špecializovaného trestného súdu a str. 20, 23 a 25 napadnutého rozsudku najvyššieho súdu) takisto logicky vyvracajú verziu o konaní v sebaobrane.

Pokiaľ obvinený zároveň uviedol, že namietaný znalecký posudok trpí viacerými nezrovnalosťami,

vyvodzujúc z toho pre seba priaznivé závery, ide opätovne o spochybňovanie obsahovej stránky tohto dôkazu, t. j. jeho vecnej - skutkovej správnosti, ktorou sa dovolací súd na základe dovolania podaného obvineným nie je oprávnený zaoberať.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v predmetnej veci nie sú naplnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a z tohto dôvodu dovolanie obvineného C. L. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 5:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.